

SLOVO NA ÚVOD

Vážení seniori !

Blížia sa najkrajšie sviatky v roku. Kým po minulé roky sme sa, okrem príprav k štedrovečerného stolu, tešili na vianočné koncerty či už s Kantátou alebo na koncert v aule SPU, tento rok nám to pandémie neumožnila. Verím, že vám chýbajú, lebo spoločne zaspievané koledy, s prianím príjemného prežitia sviatkov v rodinách, umocnili pocit spolupatričnosti a navodili tú pravú nefalšovanú vianočnú atmosféru.

Nuž, tento rok, napriek očakávaniam a plánom, to nebude možné. Tak nám nezostáva iné, iba si, aspoň v spomienkach, priblížiť prežité chvíle, zastaviť sa, započúvať do kolied a veriť, že v budúcom roku, pri pohári punču, budeme na toto, pre nás nepriaznivé obdobie, iba spomínať.

Výbor KDR

VÝBOR Klubu dôchodcov:

Predseda KDR:
Mgr. Gabriela Kuklišová
Podpredseda:
Ing. PaedDr. Dagmar Gonosová

Pokladník a kultúrny referent:
Peter Schusnix

Kronikárka: Oľga Hačková

Revízna komisia:
Ján Sýkora a Helena Čačaná

Oblasti záujmov:

Vzdelávanie:
Mgr. Gabriela Kuklišová

Literatúra a história:
Zuzana Antalová
PaedDr. Ing. Dagmar Gonosová

Spev:
Helena Čačaná, Helená Póšová

Gastronómia:
Mária Pavlíčková

Obsah čísla:

Slovo na úvod
Advent
Informácie zo zastupiteľstva
Rôzne
Aktivity KD v budúcom roku
Slovo na záver

Fotografie sú prevzaté zo stránky Sykorka dekoracie

ADVENT

*Začalo sa adventné obdobie, azda najkrajší čas v roku,
ktorý každý prežívame po svojom.*

Advent (z latinského „adventus“, čo značí príchod) znamená príchod Krista, ktorého už dlho očakávame. Počas tohto času sa kresťania pripravujú na slávenie Vianoc, avšak v hlbšom zmysle, v duchovnom. Advent má zároveň všetkým veriacim pripomenúť, že Kristus príde, takže ich život je vlastne očakávaním tohto príchodu.

Adventné obdobie je štvortýždňové obdobie, ktoré pre všetkých veriacich je predovšetkým časom duchovnej prípravy, pôstu a pokánia. Advent sa spomína už v Ríme v 5.storočí, ďalšie zmienky sú zo 6.storočia z Francúzska. Adventné obdobie v tom čase zahŕňalo až šesť nediel a malo pôstny – kajúcny ráz. Až pápež Gregor I. Veľký (590-604) skrátil adventné obdobie na štyri nedele, čo malo symbolizovať 4000 rokov čakania na Mesiáša od vyhnania prvých rodičov z raja. Svoju konečnú podobu však advent nadobudol až v 8. – 9.storočí. V r. 1362 Urban V., vtedajší pápež, zaviedol pre advent pôstne pravidlá. Obsah adventu, jeho význam, vyjadrujú aj staré adventné piesne, tzv. roráty. Vznikli podľa biblických prorockých textov. Roráty sa začínali spievať už pred svitaním a mali ľuďom pripomínať, že pred narodením Ježiša Krista ľudstvo „kráčalo v temnotách“. Názov roráty je odvodený z najznámejšej latinskej adventnej piesne pochádzajúcej zo 16.storočia z Francúzska: „*Rorate caeli Desuper...*“ („*Rosu dajte nebesia zhora...*“).

Adventný veniec

Symbolom adventného obdobia je adventný veniec. Symbolika adventného venca je krásna. Veniec je vyrobený z rôznych **ihličnanov**, ktoré znamenajú trvalý život. Aj tieto ihličnany majú tradičný význam, ktorý je možné interpretovať v našej viere. *Vavrín* znamená víťazstvo nad prenasledovaním a utrpením, *borovica*, *cezmina a tis*, znamenajú nesmrteľnosť a *cédr* sa pripisuje sila a uzdravenie. *Cezmina* má aj špeciálny kresťanský symbol. Pichľavé listy pripomínajú trňovú korunu. **Okrúhly tvar venca**, nemá začiatok ani koniec, **symbolizuje večnosť Boha**, nesmrteľnosť duše a večný život nájdený v Kristovi. Šišky, oriešky alebo semienka, ktoré zdobia veniec sú symbolom života a vzkriesenia. Všetko dokopy vyjadruje nesmrteľnosť našej duše a nový, večný život nájdený v Kristovi. **Štyri sviečky** reprezentujú štyri týždne adventu. Svetlo opäť znamená Kristus, svetlo sveta.

Počiatky adventného venca siahajú do roku 1839 do mesta Hamburg. Tam pôsobil evanjelický farár Johann Hinrich Wichern v modlitebni nazvanej „Drsný dom“. V tomto „dome“ našli ubytovanie opustené deti. Na neustále otázky detí, koľko dní zostáva do Vianoc, sa Johann H. Wichern rozhodol zavesiť drevený svietnik s 23 sviečkami – 19 malých červených sviečok znázorňujúcich počet zostávajúcich pracovných dní do Vianoc a 4 biele veľké sviečky predstavujúce zostávajúce nedele do Vianoc. Pôvodný evanjelický zvyk si našiel svoje miesto aj v katolíckej cirkvi. V pravoslávnych aj gréckokatolíckych cirkvách má adventný kalendár 6 sviečok.

V dnešnej dobe poznáme adventný kalendár so 4 sviečkami ako symbol 4 zostávajúcich adventných nediel' do Vianoc. Doma je najvhodnejšie adventný veniec rozsvietiť pri večeri po požehnaní jedla.

Adventná doba by tak nemala byť len časom horúčkovitého zháňania darčiekov a stresov v prvom rade je to o každom z nás, o zastavení sa a o rozjímaní. Či už budeme premýšľať o Bohu, Kristovi alebo „len“ o dobre ako takom a túžbe byť lepším človekom, má to nepochybne veľký zmysel, obzvlášť počas vianočných sviatkov. Tak to precíťme naplno.

prevzaté z webu, spracovala GK

Vianočné príhovory kňazov

Prihovor katolíckeho farára

Staronový advent.

Advent v minulosti bol obdobím uzobranosti (sústredenosti), pokoja, modlitby a rorátnych svätých omší, často aj pôstu a prípravou na vianoce v rodinnom kruhu. Praktika trávenia adventu sa postupne zmenila. Dnešná generácia má advent už skôr spojený s nákupmi, koncertmi a s predvianočným zhonom. Betlehemy, vianočné trhy a adventné dedinky sa stali súčasťou predvianočnej doby. Školáci, dôchodcovia, spolky žien či iné záujmové skupiny si už od jesene plánujú výlety na exkluzívne miesta -často aj do zahraničnej Viedne, či Budapešti.

V tomto roku sme už od jari s plánmi trochu opatrnejší. Spoločenské podujatia sú dosť oklieštené a tiež sami vážime, či ísť do spoločnosti. Dnešná doba dosť poznačila život seniorov. Zvykli si organizovať svoje voľnočasové aktivity. Dnes sa stali najohrozenejšou skupinou vo vzťahu k pandémie. Každodenné nákupy ktoré im plnili často i komunitný rozmer, im vybavila deti. Pravidelné dôchodcovské stretnutia, či sporadické oslavy, sa nekonajú a tak na niektorých dolieha samota, alebo pocit neužitočnosti či odstrčenia od spoločnosti.

„Čo s tým? Kedy to skončí? Dožijeme sa ešte normálnych časov?“ - to sú myšlienky ktoré im prebiehajú denne hlavou. Odpoveď nepoznáme asi nikto. Čakať nečinne a dúfať? Dokedy? Možno riešením by bolo obzrieť sa späť. Čo robili ľudia keď sme tu nemali tieto rôzne sociálne vymoženosti. Čo robili seniori kedysi? V čom mali zmysel života? Možno si to práve vy starší ešte pamätáte. Hľadali spôsob ako byť užitočný. Šili, vyšivali, sušili jabĺčka, čistili orechy ale hlavne veľa sa modlievali. Takto boli takým tylovým zabezpečením pre mladé generácie, ktorým to hektická doba neumožňuje. Modliaci sa starý človek - to býval typický obraz našej dediny.

Máme tu adventné obdobie, ktoré samo osebe je obdobím stíšenia sa. V konečnom dôsledku pandémie môže byť nahrávkou na smeč stráviť čas v tichosti s Bohom.

Požehnaný advent vám praje duchovný otec Eduard.

Prihovor evanjelického farára

Zjavila sa milosť Božia. Tit 2, 11 - 14.

Čas Vianoc, čas milosti Božej. Nebesá sa otvárajú pre všetkých ľudí. Boh navštívil svoj ľud a dal sa poznať, aký je dobrý. Všetko živé sa k Nemu obracia ako zdroju svetla, lásky a života. V tme nám zažiarila hviezda večnosti a hlas anjelov hlása slávu Toho, ktorý sa znova prihovril nám nešťastníkom, ktorí stratili milosť a pre hriech ju márne spoliehajú sa iba na seba hľadajú. Pavel apoštol sa vydal s touto radostnou zvesťou medzi pohanov a židov. Vedel, že je potrebné plniť Božiu vôľu. Neúnavne ju hlásal. Vedel, že je už koniec služby bezbožnosti a svetskej žiadosti. Je tu čas začať slúžiť miernosti, spravodlivosti a pobožnosti.

My sme tiež počuli toto slovo Božie a podľahli sme čaru Vianoc. Vydali sme sa na cestu za Kristom, Spasiteľom, Ježišom. To On sa prv vydal za nás, aby nás oslobodil a vykúpil od všetkej neprávosti a očistil ako vzácny ľud a pripravil nás na zjavenie slávy veľkého Boha. Slúžme Mu verne, horlivo v dobrých skutkoch.

Prajeme všetkým, aby tohoročné vianočné sviatky sa stali príležitosťou naplno zažiť vieru v prítomnosť Božiu a ďakovať Mu úprimnou myslou za všetko dobré.

Mgr. Peter Paluga, evanjelický farár

Vianočné zamyslenie

Napriek tomu, že Vianoce sú sviatkami radosti a pokoja, často sú spojené s veľkým stresom, a to nielen sviatky samotné, ale aj prípravný čas pred nimi. Tento prípravný čas - advent trvá 4 týždne a pre mnohých ľudí je jeho vonkajším znakom hlavne adventný veniec, na ktorom sa každú nedeľu zapalať jedna sviečku navyše, až kým v poslednú predvianočnú nedeľu na ňom horia všetky 4 sviečky. Veriaci ľudia však vedia, že advent je hlavne obdobím duchovnej prípravy na Vianoce. Myslíme však na to popri všetkých povinnostiach spojených s pečením, zdobením bytu, upratovaním, zháňaním darčiekov? A tak sa často dopracujeme k Vianociam vyčerpaní a unavení.

Tohtoročné sviatky budú určite ovplyvnené pandemiou, ktorá veľmi zmenila naše životy. Mali a máme viac času zamýšľať sa nad rôznymi vecami, vyhodnotiť si priority a zvažovať, aký život žijeme a či má zmysel stále sa za niečím naháňať. Keďže sme nemohli veľmi chodiť von, do obchodov, na kultúrne podujatia, cestovať, času bolo naozaj dost. Čo keby sme raz zažili skutočné sviatky plné pohody a radosti. Musíme mať byty vygruntované priam do dokonalosti? Musíme mať napečené toľko, že nám zostane aj po sviatkoch a pritom sme všetkého prejedení? Čo keby sme sa dohodli v rodine, že každý dostane len jeden darček? Naučili by sme aj naše deti a vnúčatá viac si vážiť hodnoty, pretože keď sú zasypané darčekom, nevedia sa z nich tešiť a učí ich to konzumnému hromadeniu vecí. No a tí starší aj tak hovoria, že už nič nepotrebujú. Po sviatkoch sa cítime prejedení a ešte nám aj pozostáva hromada zbytkov jedla.

Treba aj nakúpiť, uvariť, upiecť a upratať. Vyzdobený dom len podčiarkuje slávnostnú atmosféru sviatkov, ale všetko toto by sme mali robiť s mierou. Je len na nás, či sa vyhneme stresu, ktorý si robíme samy. Sviatky budú pre nás krásne a nezabudnuteľné, ak budeme mať pokoj v duši, lásku v srdci a úsmev na perách, ak budeme sviatočne naladení, pripomenieme si tradície, ktoré majú trvalé miesto v našich domácnostiach, stretneme sa s rodinou, priateľmi, potešíme sa s vnúčatami. Naše šediny by mali byť znakom múdrosti a láskavosti. Prenášajme tieto hodnoty aj na našich blízkych a spoluvytvárajme pravú vianočnú atmosféru. Myslime aj na to, že milé slová a dobré skutky robia dobré vzťahy. Začnime teda od seba a zažijeme tie najkrajšie sviatky. Zo srdca vám to všetkým prajem.

PaedDr. Ing. Dagmar Gonosová

Z histórie vianočných zvykov v našej obci

Vďaka Marienke Lenghartovej sa mi do rúk dostala pripravovaná publikácia **Rastislavice 2006**, ktorá mapuje históriu obce a jej obyvateľov od roku 1936 do roku 2006. Na jej obsahu pracovali starosta obce Richard Kraus, Mária Lenghartová a poslanci obecného zastupiteľstva. Publikáciu venovali pamiatke našich predkov a na šťastnú budúcnosť potomkov, pri príležitosti vstupu do tretieho tisícročia a k 70 výročiu osamostatnenia obce. Pracovalo sa na nej od roku 1999 do 11. 6. 2006.

V predslove sa uvádza- cit.

„Prirodzenou vlastnosťou človeka je túžba po poznaní. Chceme vedieť nielen to, čo nás čaká v budúcnosti, ale zaujímame sa aj o dianie v prítomnosti, ba ľahostajní nie sme ani k tomu, čo sa odohrávalo v minulosti.

Mnohé generácie pred nami oprávnené hovorili, že dejiny sú učiteľkou života. Je teda nielen našou túžbou minulosť poznať, ale aj povinnosť zaoberať sa ňou, čerpať z nej a sprítomňovať ju pre súčasnú generáciu i pre tých čo prídu po nás.

Knižku dávame do rúk verejnosti s presvedčením, že v nej nájdeme poučenie starší i mládež, aby sa stali úprimnými a oduševnenými priateľmi, občanmi a zvelaďovateľmi svojej obce. Pri spracovaní sme využili získané archívne dokumenty z Okresného archívu v Nových Zámkoch, Štátneho oblastného archívu v Nitre – Ivanke a z Archeologického ústavu SAV v Nitre. Cieľom je, aby sa tieto informácie dostali do povedomia súčasníkov.“ autori

Uvedená publikácia nebola vydaná knižne, ale pre nás má nesmiernu hodnotu, lebo v nej nachádzame našu bezprostrednú minulosť – mladosť, zvyky a spomienky na našich blízkych.

Redakčná rada plánuje jej postupné zverejňovanie. Z príležitosti adventu z nej vyberám vianočné zvyky.

1. Na Ondreja

Advent začína Ondrejom. Na Ondreja dievky išli pod strom slivky a takto hovorili

*Slivečka trasiem ťa,
Ondrejko prosím Ťa,
daj sa mi vysnívať
komu budem pri oltári prisahať.*

2. Na Mikuláša

Zvyky Mikuláša sa zachovali do dnešných čias i keď v zmennej podobe. Už nechodí zlý čert s reťazami, ale dobrý Mikuláš s anjelom a obdarúva balíčkami sladkostí poslušné deti. V minulosti sa v predvečer Mikuláša vytvárali partie z radov detí a mládeže, ktoré sa poobliekali za čertov, na seba hodili prevrátané kabáty, baranicu, tvár si natreli čiernym uhlím, aby ich nespoznali a okolo pása si opásali reťaze, ktorými štrngotali. So sebou mali prúty ktorými neposlušné deti vyšľahali. Mikuláš deťom nezabudol pripomenúť aby sa lepšie učili a rodičom aby pomáhali v práci. Partie z radov mládeže ponavštevovali rodiny s dievkami. Zvykom bolo a aj je dávať do oblokov vyčistené topánky a čakať na sladkosti a ovocie. Nezbedníkom sa pridáva aj prútik, uhlie, zemiak, varecha a pod.

3. Na Luciu

Tradícia Lucie sa zachovala iba v niektorých domácnostiach. Jednalo sa o oblečenie do bielej plachty a krídlom z husi, ktorým sa vyzametalo vraj všetko zlo, ktoré sa v priebehu roka v domácnosti nazhromaždilo. To preto, aby Vianoce, najväčší sviatok v roku, boli čo najčistejšie a najkrajšie. Zvykom bolo tiež vylievanie olova, alebo sa písali lístky s menami chlapcov a tie sa postupne pálili, až na poslednom zostalo meno, ktorý mal byť vyvolený.

4. Na štedrý deň a večer

Už za rána chodili si v rodinách vinšovať chlapi, ktorí do domu prinášali šťastie. Vinšovali slovami:

*Vinšujem vám vinšujem, tento deň Adama a Evy,
Aby vám dal Pán Boh zdravie, hojné Božské požehnanie
A po smrti Kráľovské obsiahnutie. Amen*

Príchod prvej ženy do domu znamenal u našich starkých prinesenie nešťastia. Dominantou domácností bol vianočný stromček-smrek, na ktorom boli navešané ozdoby z papiera, medové pečivo a ovocie. Štedrovečerný stôl bol plný dobrôt, ktoré pripravila gazdiná. Pred večerou prestrela slávnostný obrus a pod jeho štyri rohy umiestnila drobný peniaz, aby nikdy v dome nechýbali. Na stôl položila svietnik so sviečkou a s mosadzným, strieborným alebo dreveným krížikom. Počet prestretých miest bol o jedného viac- vraj pre počestného alebo náhodného príbuzného. Štedrovečerná večera začínala príchodom gazdu, ktorý niesol v site alebo v košíku dobroty a zapálenú sviečku. Po zaklopaní na dvere sa prísediaci pýtajú kto je tam dva krát a až na tretí krát gazda vchádza a hovorí

*Vinšujem vám vinšujem, tieto sviatky,
Narodenia Krista Pána,
Aby vám dal Pán Boh šťastia, zdravia
Hojného Božského požehnanie
A po smrti Kráľovského obsiahnutia. Amen*

Po modlitbe hlava rodiny rozhodil orechy do všetkých kútov v miestnosti so slovami:

Moje milé kútiky, nemám vás čím obdať, iba týmito orechmi.

Pri večeri musel každý z prítomných rozlúsknuť jeden orech. Ak bolo v škrupine zdravé jadro, znamenalo to, že dotýčaný bude zdravý celý rok.

Na prestretom stole nesmeli chýbať oblátky s medom. Podľa starých obyčají, dostal každý člen rodiny pred večerou do úst lyžičku medu, aby mu med pripomínal, že má žiť v sladkej pohode a v rodinnej zhode. Med sa dával aj na oblátku s posekaným cesnakom. Potom domáci zobral jablko, ktoré rozkrojil na toľko kusov, koľko prítomných sedelo pri stole. Ak sa v rozkrojenej polovičke objavili jadierka v po-

dobe hviezdice, bolo to dobré znamenie, že rodina bude zdravá. Ak sa objavili v podobe kríža, bolo to zlé znamenie. Pre jedlom sa podával kalíšok pálenky, aby bol každý zdravý. Nasledovali polievky – šošovicová so slivkami, fazuľová, hríbová, kapustová príp. rybacia. Nasledovali makové pupáčky a na záver kapor so zemiakmi alebo chlebom.

Zvykom tiež bolo, že gazdiná počas večere nevstávala od stola, lebo by nemala kvočky na sedenie na vajíčkach.

Hlava rodiny zo všetkých dobrôt odkladala do misky a po večeri sa tým nakrmili domáce zvieratá.

Po večeri si rodina rozdala darčeky a pred polnočnou omšou sa niektoré rodiny navštevovali a pod oknami tzv. koledníci spievali pieseň Tichá noc. Z koledníkov sa zachovali mená – **Štefan Hanák, Jozef Čičmanec, Anna Halášová s matkou a Július Klištinec**, ktorý hral na harmonike.

Silvestrom končil kalendárny rok, v kostoloch sa konalo poďakovanie za celoročné zdravie a v kultúrnych miestnostiach sa konali zábavy. Celé obdobie končilo sviatkom Troch kráľov.

Spracovala Mgr. G. Kuklišová

Informácie zo zastupiteľstva

Život v obci riadi samospráva. Obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony.

Na tomto mieste, v minulom čísle, boli zverejnené informácie z neverejného 15. zasadnutia OZ dňa 20. 7. 2020. Ďalšie, 16. zasadnutie, sa uskutočnilo v dňoch 27. – 29. 10. 2020 **formou per rollam**, čo je korešpondenčný spôsob hlasovania, teda opäť neverejne z dôvodu pandémie.

Na programe bol iba jeden bod – **schvaľovanie žiadosti o návratnú finančnú výpomoc na kompenzáciu dane z príjmov fyzických osôb v roku 2020 vo výške 17 628 Eur, ktorej splatnosť sa odkladá na rok 2024.**

Všetkých 7 poslancov uvedenú žiadosť schválilo s pripomienkami, že treba konkretizovať na čo a v akej výške sa uvedené prostriedky použijú.

V programe schôdze bolo uvedené, že prostriedky sa použijú na:

1. Projektovú dokumentáciu na rekonštrukciu strechy na budove ZŠ Rastislavice
2. Na rekonštrukčné práce na miestnom katolíckom cintoríne
3. Doplatočok za odvoz smetí
4. Dokončenie prístrešku za budovou obecného úradu.

Konkrétne sumy v zápisnici uvedené nie sú.

Mgr. Gabriela Kuklišová

Otázky na starostu

Redakčná rada časopisu oslovila starostu obce, Miroslava Juhásza, nasledovným listom:

Vážený pán starosta !

Blíži sa koniec roka, ktorý bol pre obec a obyvateľov mimoriadne náročný. Z dôvodu neverejných zastupiteľstiev, počas pandémie, a nemožnosti stretávať sa, pýtať sa a diskutovať na zasadnutiach, dovoľujeme si položiť Ti pár otázok k vôli informovanosti aj tých obyvateľov (hlavne seniorov), pre ktorých sú informácie na webe nedostupné. Prostredníctvom časopisu „*Rastislavický senior*“ im chceme sprostredkovať informácie vo forme odpovedí na nasledovné otázky (zvýraznené v texte) s odpoveďami starostu:

1. Rekonštrukcia kultúrneho domu – ako prebieha a kedy bude prístupný pre verejnosť?

Rekonštrukcia KD prebieha momentálne tak, že vo vnútri je už všetko zhodené, vykonáva sa nový statický projekt a prebieha zabezpečenie likvidácie eternitu na streche. Predpokladané dokončenie je naplánované do 30.6.2021 a kolaudácia do konca augusta 2021, dovtedy je KD zatvorený.

2. Vyhodnotenie projektov z dotácií, na ktorých sa počas roka pracovalo.

Projekty- detské ihrisko je vyhodnotené, strecha na ZŠ- projektová dokumentácia je hotová a čakáme už len na stavebné povolenie a finančné pokrytie. PPA- kamerový systém II. etapa je vyrovnaná, úver je splatený

3. Rekonštrukcia chodníkov – v akom časovom horizonte sa bude realizovať ?

Na stavbu chodníkov je vydané územné konanie, vzhľadom na pripomienky NSK je projektová dokumentácia dopracovávaná v zmysle požiadaviek a je podaná žiadosť na stavebné povolenie.

4. Obecné múzeum - aký je plán oživenia a kedy sa plánuje realizácia ?

Čo sa týka múzea, tak po novom roku, ako to bude časovo vychádzať, budú exponáty rozložené v rámci priestorových možností a tak aj sprístupnené obyvateľom. O finančné prostriedky sme požiadali z Cedron -a.

5. Odpadové hospodárstvo v budúcom roku – ako sa plánuje zber triedeného kuchynského biologického odpadu a či sa neplánuje zaviesť evidenčný systém ELVIS ?

Odpadové hospodárstvo je stále v štádiu riešenia cez Brantner.

6. Kompostéry – vyhodnotenie prieskumu domácností a informácia o tom, či bol podaný projekt na dotáciu ?

Projekt kompostéry- je v štádiu podania, ktorý bolo treba podať do 15.12.2020, prieskum v domácnostiach bol vyhodnotený -záujem o kompostéry malo 56 občanov a projekt je podaný.

7. Aké projekty boli podané s realizáciou v budúcom roku ?

Všetky projekty k budúcomu roku sú podané a to chodníky, strecha ZŠ, kompostéry, KD, dokončenie hasičskej zbrojnice.

8. Sociálna oblasť – aké služby obec ponúka, prípadne plánuje zaviesť ?

V oblasti sociálnych služieb obec reaguje podľa požiadaviek v rámci finančných možností obce.

9. Dopad pandémie na rozpočet.

Výdavky – pandémie. V prvej vlne boli výdavky 1500 eur, v druhej vlne 1800 eur a tieto výdavky sú požiadané o refundáciu od ministerstva.

10. Informácia o plánoch dlhodobjšieho charakteru.

Ostatné projekty sa budú podávať podľa výziev a spolufinancovania zo strany Obecného úradu.

Za odpovede ďakujeme.

Sociálna komisia

Redakčná rada oslovila aj predsedníčku sociálnej komisie Emíliu Kovarčíkovú, pretože v prvom čísle nášho časopisu sme informovali o vzniku sociálnej komisie a bolo by dobré predstaviť plán činnosti na nasledujúci rok. Činnosť komisie sa totiž skupiny seniorov bytostne dotýka. Práca v sociálnej sfére vyžaduje veľa entuziazmu, pochopenia a veľa sa dá docieľiť obyčajným ľudským prístupom a komunikáciou s vedomím, že sa o mňa niekto zaujíma a na mňa myslí. Tu je jej príspevok:

Milí spoluobčania

Vianoce sú pre nás obdobím, keď sa každý snaží byť s blízkymi, keď si viac ako ktorýkoľvek deň v roku uvedomujeme silu lásky, úcty, obetavosti a priateľstva. Tieto hodnoty znamenajú veľa aj pre našu veľkú rodinu obyvateľov našej dediny. Vianoce sú symbolické pre každého, bez rozdielu viery, či národnosti, bez ohľadu na vek. Veď pre každého človeka je dôležité, aby sa nielen sviatočné, ale aj všedné dni naplňali spokojnosťou a ľudskou spolupatričnosťou. Pretože, ak budeme k sebe vnímavejší a ochotnejší navzájom sa počúvať, budeme pomáhať slabším, máme šancu nájsť harmóniu v srdci a v duši a nájsť si zmysel svojho bytia.

Som rada, že obec má časopis Rastislavický senior, ktorý informuje o aktuálnom živote v obci, o veciach, ktoré sa ich priamo týkajú, o dianí v samospráve obce, o kultúre, zaujímavostiach či histórii. Žijeme ťažkú pandemickú dobu, kedy ľudia majú strach stretnúť sa s vlastnými deťmi, s vnúčatami, s priateľmi. Veľa podujatí sa neuskutočnilo pre všeobecné obmedzenia.

Komisie zriaďuje obecné zastupiteľstvo v zmysle §15 č. 369/1990 Z .z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov ako svoje stále alebo dočasné, poradné, iniciatívne a kontrolné orgány spravidla na celé volebné obdobie, alebo na obdobie do vyriešenia konkrétnej krátkodobej úlohy. Náplň práce sociálnej komisie je na oficiálnej stránke obce.

SK- posudzuje návrhy na zabezpečenie sociálnej starostlivosti v obci o starých a ťažko zdravotne postihnutých občanov, rodiny s deťmi a neprispôsobivých občanov, posudzuje návrhy na starostlivosť o osamelých, chorých, sociálne slabších občanov, ktorí potrebujú pomoc z pohľadu prenesenia kompetencií štátnej správy- opatrovateľská služba, posudzuje návrhy na sociálno-právnu ochranu detí a mládeže, posudzuje žiadosti o poskytnutie jednorazovej dávky sociálnej pomoci a predkladá návrh na rokovanie obecného zastupiteľstva, komunitný plán, spolupracuje na šetrení sťažností a podnetov od občanov týkajúcich sa sociálnych služieb a verejného poriadku, podieľa sa na tvorbe a novelizácii VZN obce v sociálnej oblasti

Sociálna komisia predložila Návrh VZN o jednorazovom príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku pre jubilujúcich občanov. Pevne verím, že postupne dokončíme veci v samospráve, ktoré máme v pláne, že budúci rok bude lepší, že budeme môcť žiť plnohodnotný život bez strachu a obmedzení. Sme pripravení reagovať na vaše podnety a nápady, ktoré prinesú skvalitnenie života v našej obci a vašu dôveru nesklamať.

Želám vám príjemné a láskyplné prežitie blížiacich sa vianočných sviatkov, veľa pokoja vašim rodinám a v novom roku hlavne veľa zdravia nám všetkým.

Emília Kovarčíková, poslankyňa OZ Rastislavice

Október – mesiac úcty k starším.

Dňa 14. 10. 2020 starosta obce prostredníctvom webovej stránky zablahoževal seniorom k ich sviatku.

Vážení a milí naši seniori!

Nepriaznivá situácia nám nedovolí, aby sme Vás potešili malým posedením a preto prijmite aspoň takto želanie pevného zdravia, spokojnosti a lásky v kruhu Vašich najbližších. Sme tu pre Vás a kedykoľvek budete potrebovať pomoc, dajte nám vedieť, radi Vám pomôžeme spolu so zamestnancami Obecného úradu.

Miroslav Juhász, starosta obce Rastislavíc

Touto cestou, v mene seniorov, ďakujeme starostovi obce Miroslavovi Juhászovi za blahoželanie a ponúkanú pomoc.

Výbor KD

Darček COOP Jednoty Nové Zámky pre Klub dôchodcov Rastislavice

Z príležitosti Mesiaca úcty k starším a tiež z príležitosti otvorenia zrekonštruovanej predajne Jednoty v Rastislaviciach v októbri 2020, pripelo vedenie spotrebného družstva COOP Jednota Nové Zámky sumou 100 EUR vo forme nákupných poukážok na občerstvenie počas stretnutí seniorov. Touto cestou predsedovi Ing. Štefanovi Mácsadimu ďakujeme.

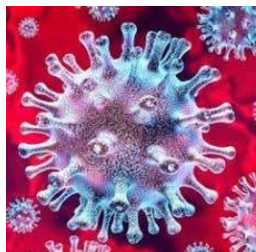
Výbor KDR

Červený kríž dôchodcom

Aj tohto roku poroznášali členovia výboru Červeného kríža Vianočné darčeky - balíčky dôchodcom nad 80 rokov. Spolu ich bolo 34. K vôli opatreniam o niečo skôr ako po iné roky. Účelom tejto aktivity je nielen odovzdať balíček, ale trochu im venovať čas a aj sa s nimi porozprávať. Tentokrát to však museli robiť vzhľadom na situáciu s pandemiou veľmi opatrne a pri dodržaní potrebných opatrení. Všetci sa potešili, dobre im padla pozornosť, ktorá im bola venovaná.

Dagmar Gonosová

Ako sa chrániť pred koronou

Počúvame to denne, či z rozhlasu, z televízie alebo čítame v novinách a časopisoch. Keďže, však my sme vzhľadom na náš vek rizikovou skupinou, mali by sme sa chrániť dvojnásobne. Už ani naša obec nie je bez infikovaných a vieme, ako rýchlo sa táto choroba šíri. Stále sa nájdu takí, ktorí neveria rúškam, dokonca ani korone samotnej a považujú to len za výmysly. V súčasnej situácii, keď denne zomierajú desiatky ľudí, však už niet o čom pochybovať.

Preto Vám ponúkame minikurz, ako sa chrániť pred touto pliagaou a čo všetko by sme mali urobiť, aby sme sa jej vyhli. Predovšetkým by sme sa mali zdržiavať čo najviac doma. Máme na to vytvorené dobré podmienky, keďže už nechodíme do práce. Sú však miesta, na ktoré chodiť musíme, napríklad do obchodu, alebo na poštu a pod. Keď sa už vyberieme „von“, mali by sme sa chrániť predovšetkým známym ROR – rúško, odstup, ruky:

1. Na prvom mieste sú to **rúška**. Treba ich mať na celej tvári, teda aj na nose. Síce sa nám v nich zle dýcha, ale kým nemáme vakcínu, je to jediná a najbezpečnejšia ochrana pre priamym pôsobením vírusov. Rúška by sme si mali často preprať a prežehliť, aby sme zabili prípadné baktérie a vírusy. Jednorazové rúška si zase častejšie meníme.
2. Aj **dodržiavanie bezpečnej vzdialenosti** je dôležité. Minimálne **2 metre**. Nájdu sa ľudia, ktorí toto nedodržiavajú, treba sa od nich prirodzene vzdialiť.
3. Keď sa vrátíme domov, dobre si **poumývajte ruky** mydlom. Nezabudnime aj na brušák prstov a nakoniec si ruky dobre prepláchnime vodou.

Toto sú tie najzákladnejšie pravidlá ochrany pred korona vírusom. Sú skoro zadarmo, ak si vieme ušit' rúška samy a zároveň sa chránime aj pred chrípkou, ktoré teraz pôjdu ruka v ruke. Ani pri tej najlepšej ochrane nie sme zabezpečení na 100%. Preto je potrebné, aby sme boli zdraví, silní a hlavne aby sme mali **dobry imunitny system**. Imunitny system je totiž to, čo rozhoduje o prežití alebo smrti, ak je už niekto infikovaný koronou. Preto si teraz povedzme aspoň to základné, čo môžeme pre imunitu urobiť.

1. Mali by sme sa predovšetkým **zdravo stravovať**, konzumovať veľa **ovocia a zeleniny**. V tomto období mnohí s vás majú ešte uskladnené svoje jabĺčka alebo koreňovú zeleninu. Nie každý má takéto možnosti, ale v našej krásnej, obnovenej predajni nájdete teraz široký výber ovocia a zeleniny od výmyslu sveta.
2. Myslieť by sme mali aj na **pravidelný pitný režim**. Suchá sliznica je totiž zraniteľnejšia a je pozvánkou pre baktérie a vírusy. Je známe, že starší ľudia pijú menej tekutín, preto sa na toto treba vyslovene zamerať, napríklad mať na stole k dispozícii fľašu minerálky alebo vždy plný pohár vody.
3. Keďže je mimoriadna situácia, mali by sme urobiť aj mimoriadne opatrenia a pridať si trochu **vitamínov aj z lekárne**.
 - Tým najzákladnejším a ani nie príliš drahým je **vitamín C**. V tomto jesennom období nám urobí dobrú službu.
 - Ak chcete pre seba urobiť viac, kúpte si **Beta-glukán**. Je to výt'azok z hlivy ustricovej a pre našu imunitu je mimoriadne účinný.
 - Do tretice by sme mali dbať na dostatok **vitamínu D3**. Slniečko nám už svieti pomenej a na jeseň aj v zime ho máme nedostatok. V súčasnosti sa veľmi zdôrazňuje jeho úloha v boji s korona vírusmi.

Možno tieto informácie poznáte a možno ste tu našli aj niečo nové. Pre prvú skupinu platí, že opakovanie je matkou múdrosti a pre tú druhú – vyskúšajte tieto rady, je dobré byť pripravený, ak by sa čokoľvek stalo. A keby aj nič, urobíte niečo pre svoje zdravie. Ja vám prajem, aby ste sa s koronou nikdy nestretli, aby ste boli zdraví a šťastní.

PaedDr. Ing. Dagmar Gonosová

Korona a hoaxy

Dnes počujeme a čítame veľa informácii o politike, korone, finančnej kríze, čipovaní, celoplošných testoch a rôznych iných témach. Veľmi dôležitá v týchto, ale aj iných témach je otázka: „Je to naozaj tak? Je to pravda?“ Ak nemáme dobré spôsoby a kritéria podľa ktorých filtrujeme informácie ktoré počujeme, môžeme byť v dnešnom mediálnom svete veľmi rýchlo oklamaní a podvedení. Klamstvo následne vedie k domýšľavosti, podozreniu, hnevu, horkosti až k nenávisti, čo rozbíja a rozdeľuje rôzne skupiny, rodiny ale aj národ.

Nikdy sa nehovorilo tak veľa o hoaxoch, ako v súvislosti s koronou. Najprv si upresníme, čo to hoax vlastne je. Je to nepravdivá správa. Názov pochádza z anglického slova **hocus**, čo znamená **podvádzať**. Hoaxy sa spravidla dotýkajú dôležitých tém, ktoré môžu hýbať

spoločnosťou. Väčšinou sa šíria prostredníctvom internetu, teda rýchlosťou blesku. Žiaľ, nedá sa všetko odsledovať, kto čo na internet zavesí, takže viac-menej si tam môže umiestniť hocikto hocičo. Je len na nás, či tomu uveríme alebo nie. Ako ale zistíme, či správa, na ktorú sme natrafili je, alebo nie je hoax. Existujú základné varovné signály, ktoré by si mal pozorný čitateľ overiť, hlavne ak ide o nejakú mimoriadnu, závažnú informáciu. Napríklad, dočítate sa, že existuje univerzálny liek na rakovinu, ale je účelovo utajovaný, aby farmakologické spoločnosti neprišli o zisky z liekov na túto zákernú chorobu. Je to mimoriadne vážne tvrdenie, pri ktorom treba automaticky spozornieť. Dobré je pozrieť sa na to, či má takýto článok alebo informácia na sociálnej sieti autora a ak áno, na ktorý zdroj sa odvoláva. Ďalej sa treba pokúsiť vygoogliť (vyhľadať na internete), či už o danej informácii písali aj niekde inde. Ak je informácia pravdivá, je veľká pravdepodobnosť, že o nej už písali v niektorom štandardnom médiu. Ťažko by sa všetky médiá dohodli a zámerne tajili takú dôležitú správu.

Prejdime teraz k súčasnej pandémie korony, v súvislosti s ktorou sa tiež objavili viaceré klamlivé tvrdenia. Napríklad, že treba piť vodu, pretože spláchne vírus do žalúdka, kde ho zničia kyseliny. V čase neistoty sa môže takáto informácia zdať ako skvelá rada. Lenže vírus sa nedrží len v ústach, ale v celom tele. Alebo sa šíria konšpiračné teórie, že za koronavírusom sú USA alebo Bill Gates, že vírus vznikol účelovo niekde v laboratóriu a sú za tým ekonomické záujmy. K tejto téme však vládne vo vedeckej komunite zhoda. Koronavírus vznikol v čínskom meste Wuchane prenosom zo zvierat'a (pravdepodobne netopiera) na človeka, má teda prírodný pôvod. Ďalším hoaxom, teda nepravdivou správou je, že korona je porovnateľná s bežnou chrípkou a predsa aj na chrípku ľudia zomierajú. Teraz vidíme, že korona vírus v mnohých prípadoch má veľmi ťažký priebeh a zanecháva aj trvalé následky. Denne zomiera množstvo ľudí na celom svete. Chrípka ešte nikdy nespôsobila kolaps nemocníc, ako je tomu teraz.

Z prieskumov vyplýva, že seniori zdieľajú dezinformácie až sedemkrát častejšie ako ľudia vo veku do 30 rokov. Napokon aj z vlastných skúseností vieme, že naša veková kategória je dôverčivejšia a je často cieľom podvodníkov. Preto treba byť ostražitý a informácie si overovať z viacerých zdrojov. Webové stránky, ktoré sú považované za **nedôveryhodné**, sú na adrese www.konspiratori.sk. Ide najmä o weby, ktoré šíria materiály šarlatánskeho charakteru, ponúkajú kúzelné preparáty, u ktorých je odborníkovi zrejмый podvodný charakter, stránky obsahujúce klamlivé a dezinformačné správy, vymyslené a závažne prekrútené udalosti, ktoré sú v jasnom rozpore s faktami. Tiež konšpiračné teórie, vulgarizmy, výzvy k násiliu, šírenie falošných poplašných správ, hanobenie menších či rás a stránky nerešpektujúce základné zásady novinárskej etiky. Je len na nás čomu uveríme a ako s informáciou naložíme. Nedajme sa oklamať!

spracovala Dagmar Gonosová

Perličky zo zahraničných zdrojov

Veľká vedecká štúdia zistila, že “ **múdry život**“ začína oveľa neskôr, ako ste si mysleli!

- Najproduktívnejší vek osoby je od 60 do 70 rokov
- Druhou najproduktívnejšou fázou ľudského života je vek od 70 do 80 rokov
- Tretia najproduktívnejšia fáza je 50 a 60 rokov.
- Pred týmito obdobiami osoba ešte nedosiahla svojho vrcholu.
- Priemerný vek nositeľa Nobelovej ceny je 62 rokov
- Priemerný vek prezidentov v 100 najväčších spoločnostiach na svete je 63 rokov
- Priemerný vek pastorov v 100 najväčších zboroch v USA je 71 rokov
- Priemerný vek pápežov je 76 rokov

Týmto sa potvrdzuje, že najlepšie a najproduktívnejšie roky človeka sú medzi 60 a 80 rokmi. Ďalšia štúdia, publikovaná tímom lekárov a psychológov v NOVOM ANGLICKOM MEDICÍNSKOM VESTNÍKU hovorí, že vo veku 60 rokov dosiahnete vrchol svojho emocionálneho a mentálneho potenciálu, a toto pokračuje, pokiaľ nebudete mať 80 rokov.

Preto, ak máte 60, 70 alebo 80 rokov, ste v najlepšej fáze svojho života!

ZDROJ: New England Journal of Medicine., spracovala D. Gonosová

OBECNÁ HISTÓRIA

Vahadlová studňa – dedičstvo predkov

V časti Nové Rastislavice bola zrenovovaná stará "vahadlová" studňa. Vek pôvodnej sa odhaduje okolo 100 rokov. Názov vahadlová má preto, lebo na podpere je upevnené brvno, ktoré slúži ako protizávažie pri vyťahovaní vody. Vahadlové studne s napájadlami stáli hlavne na pasienkoch mimo obcí a slúžili na napájanie dobytky. V druhej polovici 20. storočia, keď sa poľnohospodárska výroba zintenzívnila, tieto studne prestali byť využívané a v priebehu pár desaťročí chátrali až zanikli. Zachovanie tejto pamiatky zabezpečila obec Rastislavice a vďaka a pochvala patrí p. Pavlíčkovi Petrovi, ktorý má najväčšiu zásluhu na jej renovácii.

Prevzaté z obecného webu

Aktivity Klubu dôchodcov v budúcom roku

Každý rok sme zvykli bilancovať a zároveň plánovať akcie na nový kalendárny rok. Čo sme stihli z našich plánov zrealizovať v tomto roku, je popísané v predchádzajúcom čísle. Už na stretnutí v septembri na ihrisku, sme opatrne plánovali jesenné regionálne výlety, ktoré sa, ale z dôvodu núdzového stavu, už nestihli zrealizovať.

Tak si aspoň slovom a písmom priblížme, čo nás čaká v regióne, v neďalekých obciach Mojmírovce a Štefanovičová. Kto by nepoznal známy historický kaštieľ v Mojmírovciach? Spájajú sa s ním staré rody Huňadyovcov i Grasalkovičovcov. Ale o hlavnom či veľkom kaštieli nechceme hovoriť. V jeho tieni, len pár desiatok metrov ďalej, sa nachádza malý kaštieľ, ktorý sa vo svojej podobe takmer nezachoval, ale doslova vyrástol z ruín. V roku 2016 bol úplne vynovený a dnes

slúži ako **Regionálne múzeum.**

Je pravda, že ešte nemá veľa exponátov, ale má čo ponúknuť svojim návštevníkom. Okrem muzeálneho zamerania sa tam konajú rôzne kultúrne podujatia. V jeho okolí sa rozprestiera vkusne upravený park, kde sa môžeme pristaviť aj pri Urmínskych strašidielkach, ktoré vytvorila Mojmirovčanka, pani Brathova. Stojí za to ho navštíviť.

Po prehliadke môžeme zájsť na obed do Veľkého kaštieľa posilniť sa, ale i neskôr si pomaškrtiť na výbornej vychýrenej zmrzline v stánkoch, smerom na vedľajšiu cestu, ktorá vedie krížom cez Štefanovičovú na Dolný Taraň. Tam, po odbočení z asfaltky na poľnú cestu doprava, sa po niekoľkých metroch naskytne nebývalý pohľad na **vyše storočnú kaplnku, postavenú v roku 1916 ruskými zajatcami a zasvätenú Panne Márii.**

Text a foto GK a KK

Samozrejme, pokiaľ to situácia dovoľí, tak pokračujeme v naplánovaných výletoch – na Nitriansky hrad, do divadla, budeme pokračovať v zdokonaľovaní na počítačoch a v záujme zdravia i v pohybových aktivitách. Verme, tak ako v histórii, takéto pandémie a bolo ich neúrekom sa postupne prekonali a život sa vráti do normálnych koľají. Momentálne nám iné nezostáva, len čakať a chrániť sa. Mimochodom ak máte internet môžete pozerať predstavenia divadla SND doma. Bližšie informácie získate na stránke <https://navstevnik.online/> Dlhodobó vypredané činoherné, operné a tanečné predstavenia, muzikály a aj koncerty klasickej hudby si bez cestovania a za cenu jednej vstupenky môže pozrieť celá rodina.

Slovo na záver

Pred nami sú Vianoce, ktoré budú iné ako posledné roky. Možno aj to má svoje čaro. Nebudeme sa toľko naháňať, spomalíme, budeme mať čas na premýšľanie, čítanie a viac sa povenujeme svojim najbližším. Zaspomíname si na sviatky našej mladosti, strávené s našimi rodičmi Tak ako som sa vyjadrila na poslednom stretnutí, tento časopis je, a asi ešte nejaký čas bude, našim spojivom a aspoň takto sa pripomenieme a odovzdáme si

informácie, postrehy, zaujímavosti a plány, ako bolo zvykom na našich milých stretnutiach. Možno nie všetkým sa dostane časopis v tlačenej podobe (tlačíme v obmedzenom počte), preto vás informujem, že na našej webovej stránke <http://www.obecrastislavice.sk/obec/organizacie-v-obci/klub-dochodcov-rastislavice/> je k dispozícii k stiahnutiu, aj k vytlačeniu. Je tam aj predchádzajúce číslo. Deti alebo vnuci vám s tým isto radi pomôžu. Budeme sa ho snažiť distribuovať predovšetkým tým, ktorí chodili na stretnutia a súrodencami a porovnáme naše vianočné zvyky s tými, čo sú zachytené v publikácii **Rastislavice 2006**.

K nadchádzajúcim sviatkom vám všetkým prajeme hlavne zdravie, pokoj v duši a radosť z detí a vnúčeniec.

Prianie ukončím básňou, ktorú zaslala Jarmilka Pápaiová:

Prejdú týždne, prejdú dni,
rok sa s rokom míňa,
a my vtedy zistíme,
že nám ďalší rok pribúda.
Príde ticho, príde zas,
na hlávke nám pribudol
ďalší biely vlas.

Ale dejú sa i divné veci,
ale spomienka nás hreje v srdci.
Čas nikoho nevynechá, keď pridáva roky,
tak nech celý ďalší život nás sprevádzajú
iba šťastné kroky.

Na Vianoce, keď všetko stíchne
a v srdciach ľudí zastaví sa čas,
nech pokoj do duší nám láska vdýchne,
a šťastie nech je v každom z nás...

Nech Vás čaro Vianoc hreje,
nech Vám šťastie stále praje.
nech Vám dobre zdravie slúži,
nech máte po čom srdce túži.

Čas, keď stromček rozvoniava,
keď každý z nás lepší je,
prajeme Vám veľa zdravia,
šťastia, lásky, nádeje.

Mgr. Gabriela Kuklišová a výbor Klubu dôchodcov

*Príjemné prežitie vianočných sviatkov a veľa zdravia, síl a entuziazmu
do nového roka vám praje*

doc. Ing. Danka Moravčíková PhD. z SPU Nitra, ktorá vás touto cestou pozdravuje.